

Başvuru Numarası : 2021/1120
Toplantı Tarihi/Sayısı : 6.1.2022/6
Karar Numarası : 2022/25
Başvuran : ...

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkindir.

II. İLGİLİ MEVZUAT

2. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yolu" kenar başlıklı 125'inci maddesinde: "*İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır....*" hükmünü haizdir.

3. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İptal ve tam yargı davaları" kenar başlıklı 12'nci maddesinde: "*İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu husustaki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11'inci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır.*" ifadesi yer almaktadır.

4. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinde: "(f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"; "(g) ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"; "(i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" hükmü yer almaktadır.

5. Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesine göre: "(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

6. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön İncelemenin Yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, yönlerinden incelenir..." hükmünü haizdir.

7. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmez kararı" başlıklı 67'nci maddesi: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." şeklindedir.

III. ÖN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Başvuran, İŞKUR aracılığıyla ... İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde çalışmak üzere engelli işçi alımı ilanına başvurduğunu, başvurusuna askerlik hizmetini ifa ederken almış olduğu taktirnameyi de eklediğini, ilgili belgenin ve engellilik durumunun kendisine Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik'in 5'inci maddesi kapsamında öncelik tanınmasını gerektirmesine rağmen, askerde yaralanmış olarak değerlendirilerek kendisinden askeri hastane raporu istendiğini, mülakat sonucunda taktirnameye albay imzası olmadığı için öncelik hakkının geri alındığı gerekçesiyle elendiğini, konu ile ilgili olarak Maarif Müfettişleri tarafından inceleme yapıldığını, hazırlanan raporda mülakatta 52 puan aldığı için elendiğinin yazıldığını, ilgili Kuruma ve Kamu Denetçiliği Kurumuna yaptığı başvurulara farklı cevaplar verildiğini iddia ederek konunun mülkiye müfettişleri, İŞKUR uzmanları ve avukatlar eşliğinde yeniden incelenerek mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir. Söz konusu talep çerçevesinde başvurunun 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacağı alanlar olarak belirtilen ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında değerlendirilemeyeceği görülmektedir.

11. Anayasa'nın 125'inci maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu hükme bağlanmıştır. Yine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 12'nci maddesinde ilgililerin haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştay ile idare ve vergi mahkemelerinde dava açabilecekleri düzenlenmiştir.

12. Başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte incelendiğinde; başvuranın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun idareye başvuru ile yargı yollarını düzenleyen hükümlerinden yararlanabileceği, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

IV. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 06.01.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

Ünal SADE
Kurul Üyesi